

Sastanak Pododbora za vodosnabdijevanje i kanalizaciju
Udruženja / udruge poslodavaca komunalne privrede u FBiH

„PROGRAMI JAČANJA KAPACITETA JKP/JVP u okviru međunarodnih razvojnih projekata u Jugoistočnoj Europi“

Vlašić, 9. maj 2017. godine

Sadržaj:

- ❑ D-LeaP kao inicijativa
- ❑ D-LeaP Programi
- ❑ Metodologija D-LeaP Programa
- ❑ Pregled D-LeaP Programa
- ❑ D-LeaP Programi jačanja kapaciteta u BiH:
 - Unaprjeđenje energijske efikasnosti
 - Upravljanje ne-prihodovanom vodom
 - Upravljanje imovinom

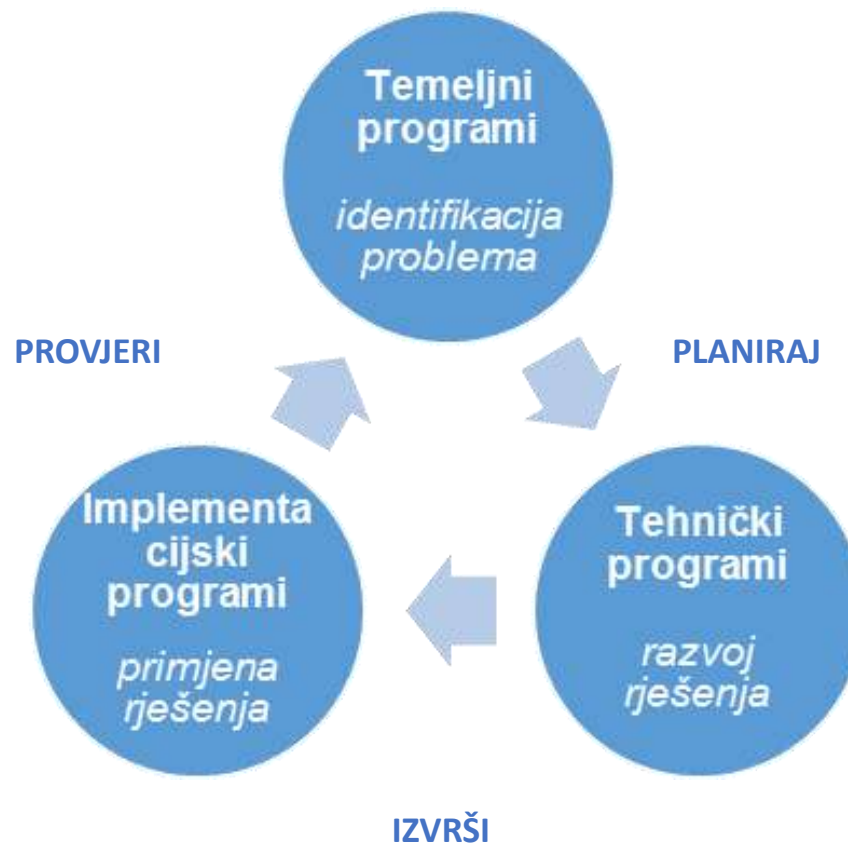
Dunavsko partnerstvo za učenje

Danube Learning Partnership, D-LeaP

D-LeaP je zajednička inicijativa nacionalnih udruženja JKP/JVP iz država koje se nalaze u slivu rijeke Dunav i IAWD-a kojom se:

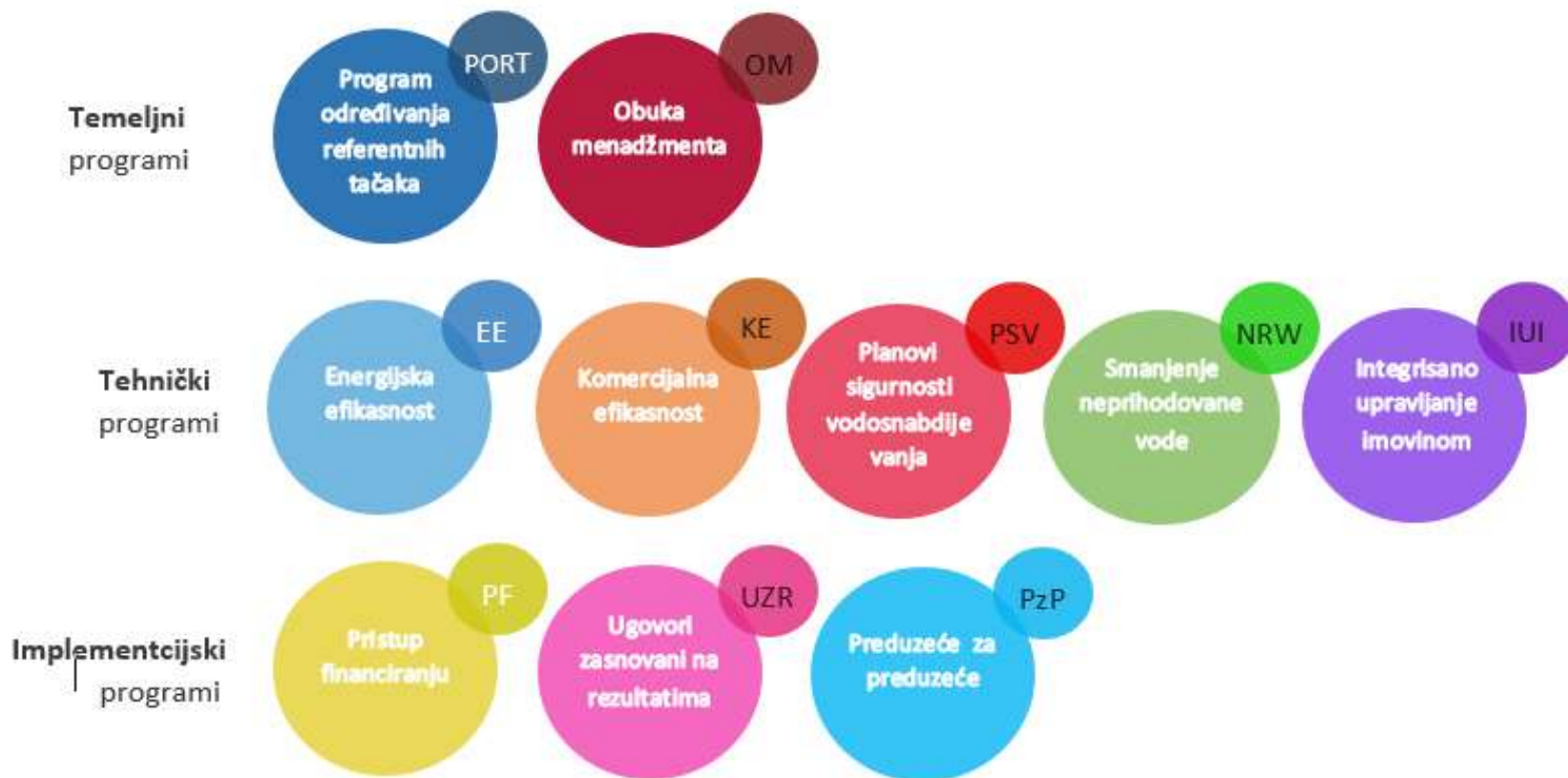
- Uspostavlja integrirano, održivo i efikasno partnerstvo među ovim udruženjima;
- JKP/JVP i stručnjacima iz sektora nudi sveobuhvatni aranžman za educiranje i programi jačanja kapaciteta.

D-LeaP Programi

Ciklus kontinuiranog poboljšanja

D-LeaP Programi

Metodologija D-LeaP Programa

D-LeaP Programi se:

- ⇒ Razvijaju na regionalnom nivou od strane **tehničkih partnera** koji izrađuju nastavni plan i program (kurikulum) i obučavaju lokalne trenere;
- ⇒ Provode na nacionalnom nivou putem akreditiranih **tematskih centara** od strane **certificiranih trenera**.

Metodologija D-LeaP Programa

Tematski
centar

Implementira Program koji je kombinacija:

- ▶ Niza od 3 radionice i
- ▶ Samostalnog rada učesnika na svom radnom mjestu uz podršku trenera.

Poziv za registraciju

- Zasnovano na potrebama JKP/JVP
- Opredjeljenost JKP/JVP

Središnja radionica

- Pregled dosadašnjeg rada JKP/JVP
- Uvođenje naprednih alata
- Praktična obuka
- Razmjena znanja

Registracija JKP/JVP

Organizacija tima JKP/JVP
Plaćanje kotizacije

Samostalni rad JKP/JVP

Izrada dijagnostike
Savjetodavna podrška JKP/JVP

Samostalni rad JKP/JVP

Izrada akcionog plana
Savjetodavna podrška JKP/JVP

Primjena znanja
Konkretni rezultati
za JKP/JVP

Početna radionica

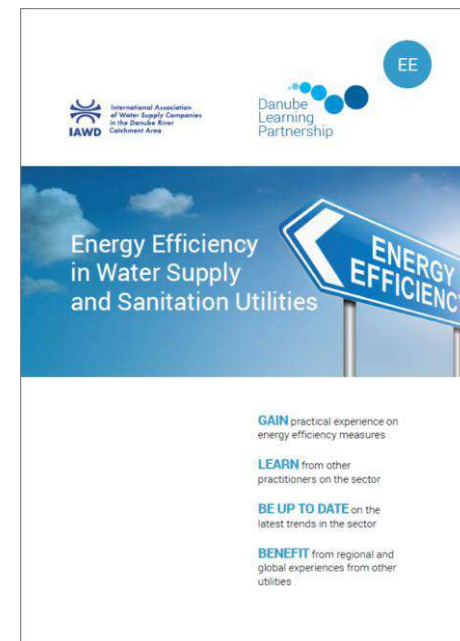
- Početna konceptualna obuka JKP/JVP
- Predstavljanje osnovnih alata
- Praktična obuka
- Umrežavanje

Finalna radionica

- Finalizacija akcionog plana
- Razmjena iskustava
- Naučene lekcije i evaluacija

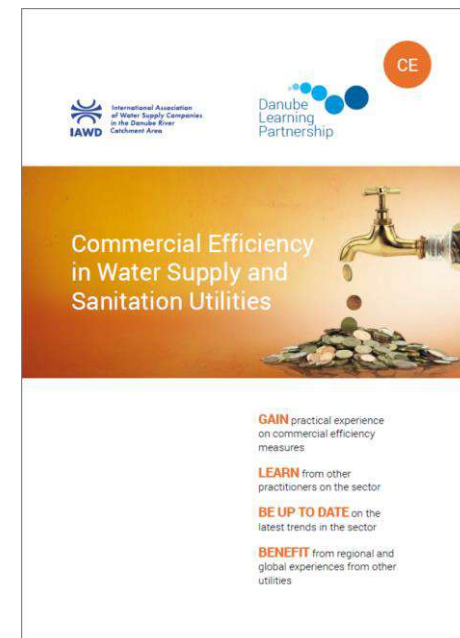
Energijska efikasnost

- Program podržava JKP/JVP u:
 - Prikupljanju, reviziji i analizi podataka vezanih za potrošnju energije;
 - Razvoju investicijskih programa na temelju pomenutih podataka za smanjenje troškova energije i povećanju energijske efikasnosti;
 - Osiguravanju finansijskih sredstava koja bi odgovarala potrebnim ulaganjima za energijsku efikasnost.
- Tehnički partner: Econoler
- Tematski centri: Bugarska, Albanija / Kosovo, BiH (Aquasan), Južna Srbija

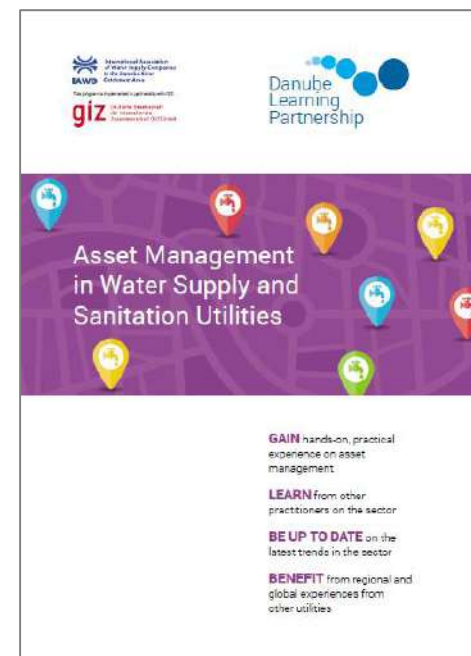
Komercijalna efikasnost

- Program podržava JKP/JVP u:
 - Prikupljanju, pregledu i analizi podataka u vezi komercijalne efikasnosti;
 - Razvoju aktivnosti na osnovu spomenutih podataka u svrhu smanjenja troškova, povećanja naplate i sveukupne komercijalne efikasnosti;
 - Pružanju standardiziranog i detaljnog pristupa za poslovno planiranje.
- Tehnički partner: ValuAdd
- Tematski centri: Albanija / Kosovo, Makedonija, Rumunija

Integrirano upravljanje imovinom

- Program podržava JKP/JVP u:
 - Uspostavi i održavanju validirane geografske baze podataka mreže i efikasnom upravljanju podacima o mreži;
 - Komuniciranju komponenti integriranog upravljanja imovinom;
 - Omogućuje upravljanje održavanjem za poboljšanje produktivnosti i efikasnosti funkcije održavanja i pružanja usluga.
- Program se provodi zajedno sa GIZ
- Tematski centri: BiH (Aquasan), Srbija / Crna Gora / Makedonija (UTVSI)

Planovi sigurnosti vodosnabdijevanja

- Program podržava JKP/JVP u:
 - Identifikaciji operativnih rizika, te kako da planiraju, pripreme se i odgovore na rizike za brži oporavak nakon katastrofa;
 - Obuci učesnika za istraživanje i praktičnu primjenu donesenih odluka.
- Tehnički partner: u procesu odabira
- Tematski centri: nije još definisano

Upravljanje ne-prihodovanom vodom

- Program podržava JKP/JVP u:
 - Uvođenju specifičnih alata za detekciju gubitaka u svrhu boljeg razumijevanja gdje se javljaju gubici i kako ih smanjiti;
 - Povećanju znanja o fizičkim i komercijalnim gubicima i jačanju kapaciteta JKP/JVP u identifikaciji i provođenju aktivnosti na njihovom smanjenju;
 - Poboljšanju operativnog i finansijskog poslovanja JKP/JVP.
- Tehnički partner: Una Consulting
- Tematski centri: BiH (Aquasan), Kosovo / Albanija

Pristup financiranju

- Program podržava JKP/JVP u:
 - Pružanju kratke obuke orijentirane na povećanje kapaciteta JKP/JVP za upravljanje financijama i izradu strategije financiranja;
 - *Ad-hoc* podrške za JKP/JVP koja trebaju osigurati financiranje za specifične projekte ili investicije.
- Tehnički partner: Castalia
- Tematski centar: nije još definirano

Aquasan mreža u BiH

TEMATSKI CENTRI ZA PROGRAME JAČANJA KAPACITETA JKP/JVP U BIH:

- Unaprjeđenje energijske efikasnosti
- Upravljanje ne-prihodovanom vodom
- Upravljanje imovinom

Energijska efikasnost u javnim komunalnim / vodovodnim preduzećima (JKP/JVP)

Program jačanja kapaciteta za unaprjeđenje energijske efikasnosti

Ciljevi Programa:

- Pružanje tehničke podrške i razvijanje kapaciteta za **unaprjeđenje energijske efikasnosti** u JKP/JVP u BiH.
- Fokusiranje na **stručne aspekte povećanja energijske efikasnosti** u JKP/JVP, najbolja iskustva i prakse.
- Razvoj **alata za unaprjeđenje energijske efikasnosti** i osiguravanje **financijskih sredstava** za realizaciju projekata.

Program jačanja kapaciteta za unaprjeđenje energijske efikasnosti

Način implementacije Programa:

Planirani period trajanja Programa je **6 – 9 mjeseci**, a sastojat će se od **procesa educiranja** zaposlenika iz JKP/JVP i **savjetodavne podrške**.

Radionice će obuhvatiti sljedeće glavne teme:

- ⇒ Osnove energijske efikasnosti u JKP/JVP,
- ⇒ Financijski i ekonomski aspekt energijske efikasnosti,
- ⇒ Izrada akcionog plana (kratkoročno i dugoročno planiranje).

Učesnici Programa će iskoristiti znanje i vještine stečene tokom organiziranih radionica kao i podršku trenera za:

- ✓ **Izradu preliminarog energijskog audita/postojećeg stanja i**
- ✓ **Definiranje i izrada preliminarних akcionih planova.**

Program jačanja kapaciteta za unaprjeđenje energijske efikasnosti

Koja je vrijednost Programa?

- Edukacija na **najvišem nivou o energijskoj efikasnosti** kroz 3 radionice, uključujući primjere najboljih praksi, uputstva i procedure;
- Izrada **preliminarnog energijskog audita i preliminarnog akcionog plana**;
- **Tehnička podrška** trenera tokom svih aktivnosti,
- Softver **RETScreen**,
- Obuka za korištenje **opreme za mjerenje**;
- Izrada **tehničkih specifikacija** za nabavku mjerne opreme.
- Dodatna podrška u **iznalaženju finansijskih sredstava** od domaćih i međunarodnih donatora.

Program jačanja kapaciteta za unaprjeđenje energijske efikasnosti

Konkretan rezultat?

- ⇒ Mjere koje doprinose energijskoj efikasnosti sistema:
 - Smanjenje curenja/gubitaka u sistemu – poveznica sa ne-prihodovanom vodom,
 - Poboljšanje praksi eksploatacije i održavanja sistema, promjene u rukovođenju,
 - Rekonfiguracija i/ili modernizacija opreme: pumpni sistemi, motori, dotrajale cijevi, automatsko upravljanje, sanacija dubokih bunara/izvorišta, rasvjeta.
- ⇒ Priprema projektnih prijedloga za implementaciju projekata povećanja energijske efikasnosti.
- ⇒ Osiguravanje finansijskih sredstava od strane domaćih i stranih finansijskih institucija.

Program jačanja kapaciteta za unaprjeđenje energijske efikasnosti

Kako učestvovati?

- Sva JKP/JVP **iz BiH** se mogu prijaviti za učešće u Programu jačanja kapaciteta koji uključuje i odgovarajuću **izjavu uprave JKP/JVP**.
- U slučaju prijave većeg broja JKP/JVP, isti će se **rangirati** prema prioritetu na osnovu njihovog **tehničkog potencijala** i **spremnosti da učestvuju u ovoj inicijativi**.
- Kotizacija u očekivanom iznosu od **3.000 KM** (1.500 eura) za jedan godišnji ciklus edukacije.

Program jačanja kapaciteta za unaprjeđenje energijske efikasnosti

Kotizacija:

- Učešće u svim aktivnostima Programa,
- Smještaj tokom održavanja radionica,
- Edukaciju o energijskoj efikasnosti (teoretske i praktične vježbe),
- Softversku aplikaciju (*RETScreen*),
- Obuku za korištenje mjerne opreme,
- Procedure i uputstva,
- Radne materijale, i
- Pomoć certificiranih stručnjaka u izradi preliminarne energijskih audita i preliminarne akcionih planova za povećanje energijske efikasnosti.

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

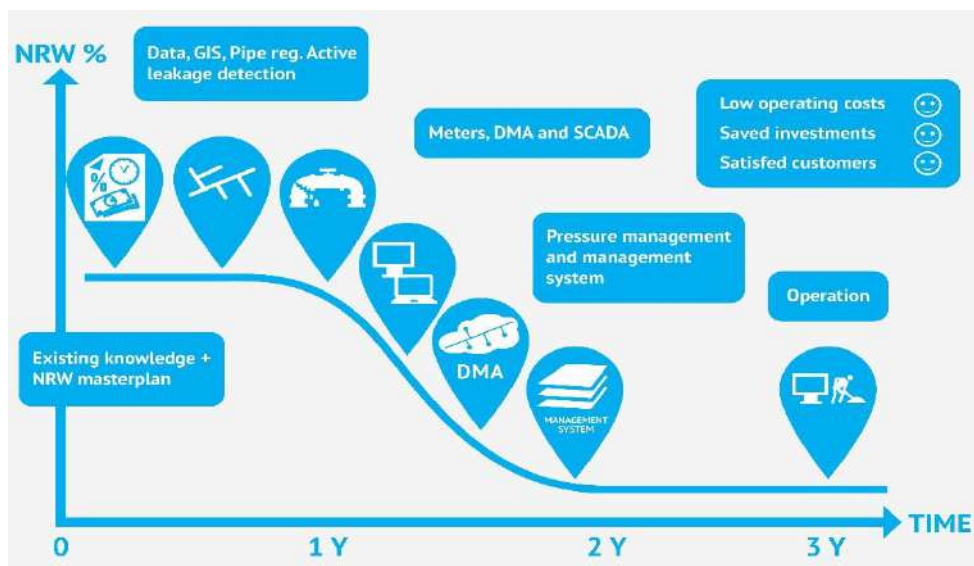
Zašto?

- Nedovoljna svjesnosti o važnosti upravljanja ne-prihodovanom vodom;
- Nedostatak finansijskih sredstava za određene intervencije koje mogu donijeti višestruke koristi;
- Slabo poznavanje pristupa, metoda i alata za upravljanje ne-prihodovanom vodom.

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Šta Program nudi?

Jačanje kapaciteta JKP/JVP za učinkovito upravljanje ne-prihodovanom vodom i, na taj način, unaprjeđenje poslovanja JKP/JVP i održivosti vodnih usluga!

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

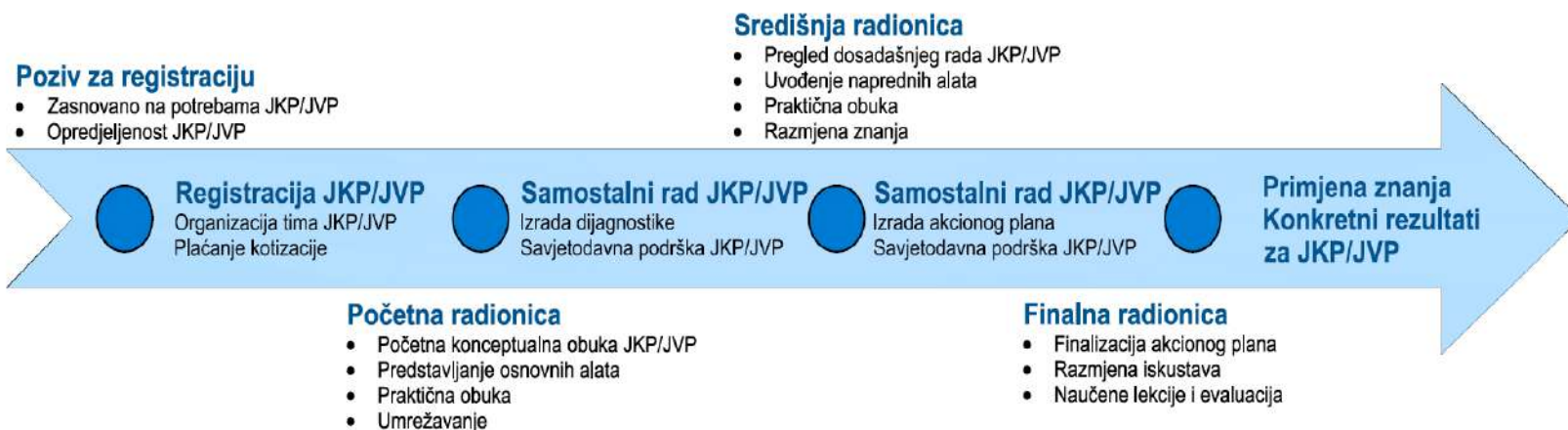
Šta Program nudi?

- ✓ Jačanje individualnih, organizacionih i institucionalnih kapaciteta JKP/JVP koji u svakodnevnom radu primjenjuju znanje i vještine stečene kroz učestvovanje u Programu;
- ✓ Bolje razumijevanje važnosti i potrebe za učinkovitim upravljanjem ne-prihodovanom vodom;
- ✓ Razmjenu iskustava, najboljih praksi i ostvarenih rezultata među JKP/JVP i, samim tim, njihovu bolju povezanost i umreženost.

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Na koji način?

- **Obuka na najvišem nivou** kroz 3 radionice;
- **Savjetodavna podrška** od strane certificiranih trenera tokom samostalnog rada učesnika.

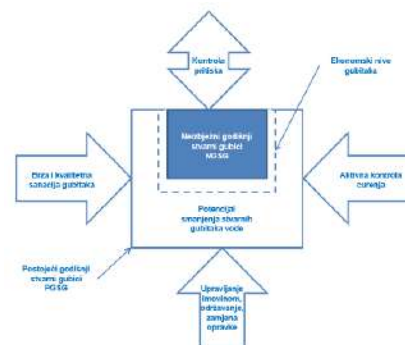

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje individualnih kapaciteta

- Razumijevanje koncepta i komponenti ne-prihodovane vode;

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje individualnih kapaciteta

- Razumijevanje koncepta i komponenti ne-prihodovane vode;
- Izrada i tumačenje vodnog bilansa;

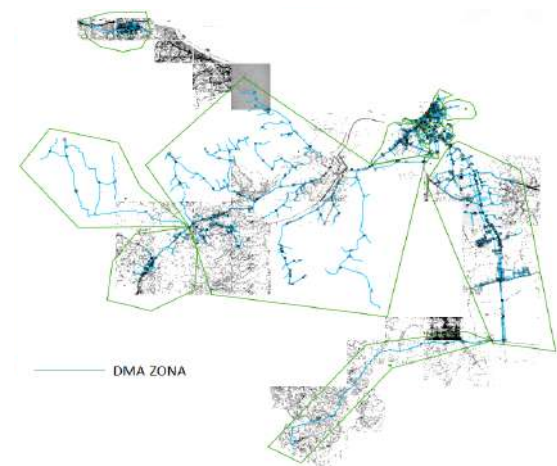

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje individualnih kapaciteta

- Razumijevanje koncepta i komponenti ne-prihodovane vode;
- Izrada i tumačenje vodnog bilansa;
- Uspostavljanje i održavanje DMA zona;

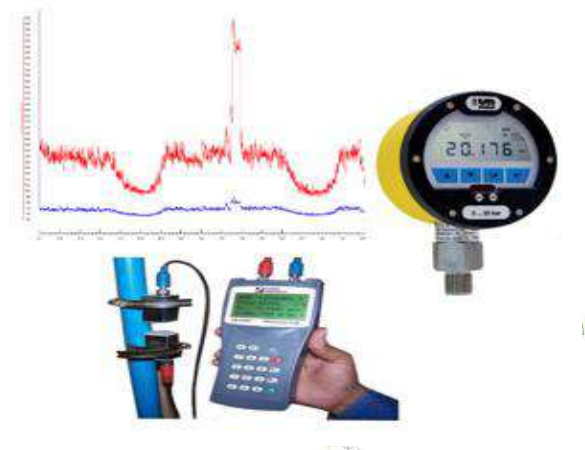

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje individualnih kapaciteta

- Razumijevanje koncepta i komponenti ne-prihodovane vode;
- Izrada i tumačenje vodnog bilansa;
- Uspostavljanje i održavanje DMA zona;
- Rad na opremi za mjerenje protoka i pritiska;

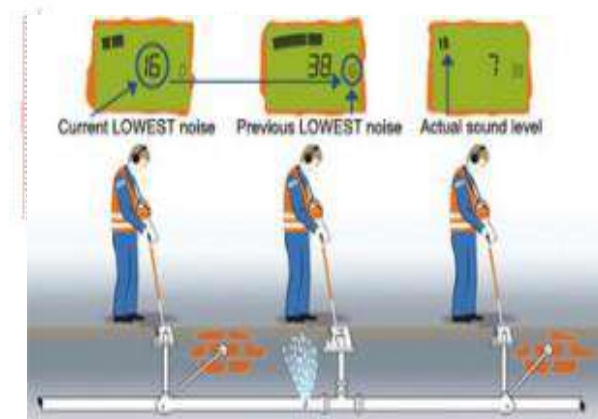

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje individualnih kapaciteta

- Razumijevanje koncepta i komponenti ne-prihodovane vode;
- Izrada i tumačenje vodnog bilansa;
- Uspostavljanje i održavanje DMA zona;
- Rad na opremi za mjerenje protoka i pritiska;
- Rad na opremi za mjerenje i detekciju gubitaka;

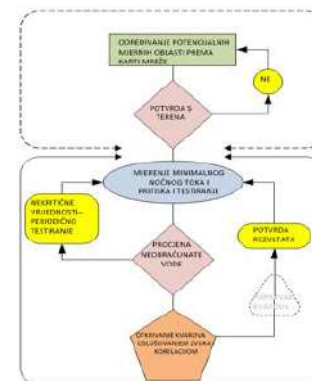

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje individualnih kapaciteta

- Razumijevanje koncepta i komponenti ne-prihodovane vode;
- Izrada i tumačenje vodnog bilansa;
- Uspostavljanje i održavanje DMA zona;
- Rad na opremi za mjerenje protoka i pritiska;
- Rad na opremi za mjerenje i detekciju gubitaka;
- Metodologija aktivne detekcije gubitaka;

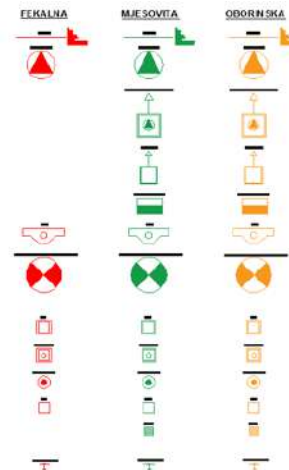
[illegible]

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje organizacionih kapaciteta

- Simbologija komunalne infrastrukture;

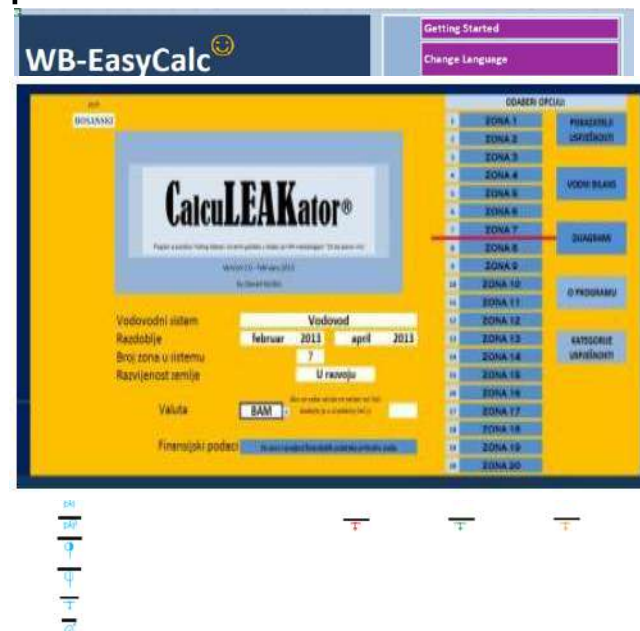

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje organizacionih kapaciteta

- Simbologija komunalne infrastrukture;
- Softverske aplikacije za izradu i tumačenje vodnog bilansa;

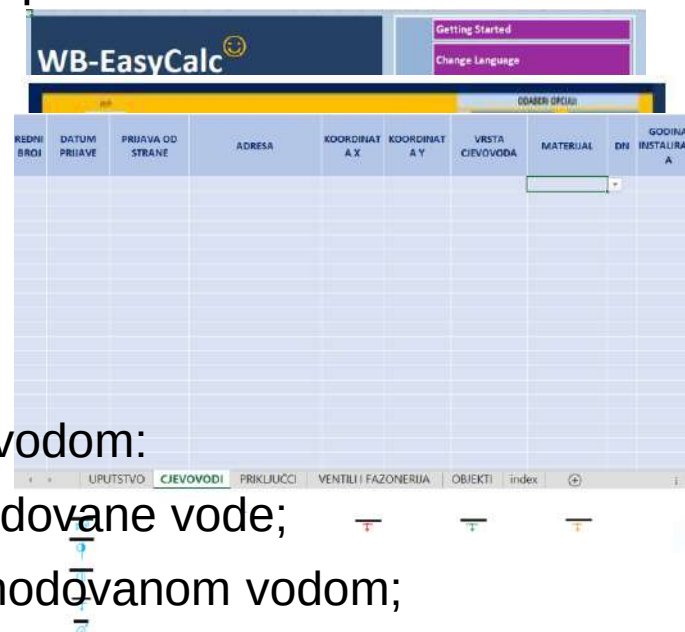

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje organizacionih kapaciteta

- Simbologija komunalne infrastrukture;
- Softverske aplikacije za izradu i tumačenje vodnog bilansa;
- Baza podataka za bilježenje kvarova.
- Akcioni plan za upravljanje ne-prihodovanom vodom:
 - ✓ Pregled trenutnog stanja u oblasti ne-prihodovane vode;
 - ✓ Smjernice za sistemsko upravljanje ne-prihodovanom vodom;
 - ✓ Plan aktivnosti (kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere).

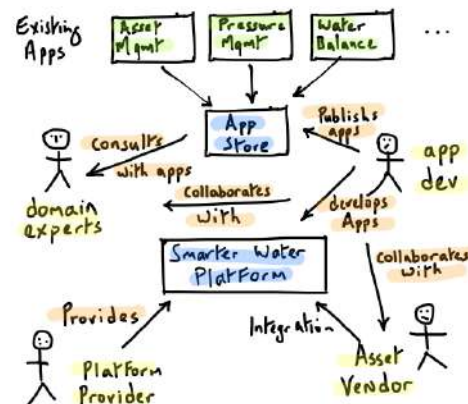

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje institucionalnih kapaciteta

- Zaposlenici i uprava JKP/JVP, ali i JLS bolje razumiju važnost i potrebu provođenja kontinuiranih aktivnosti na upravljanju smanjenjem ne-prihodovane vode;

Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Zbog čega se uključiti?

Koristi za JKP/JVP: Jačanje institucionalnih kapaciteta

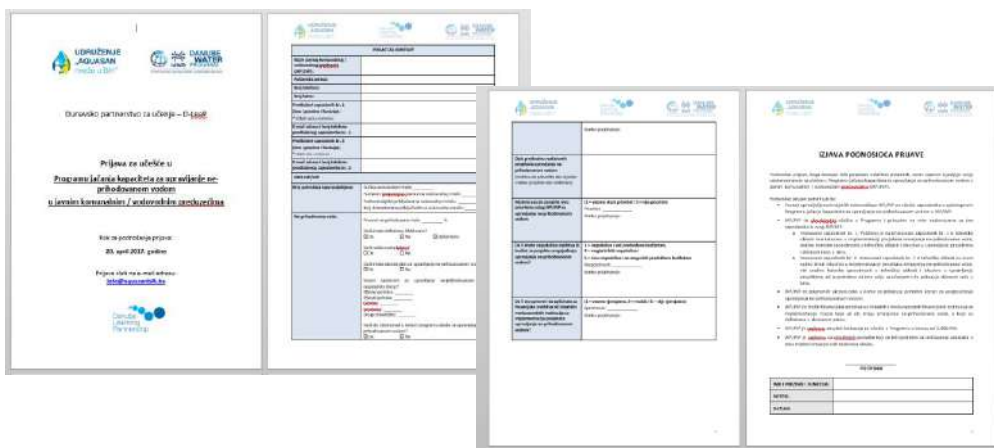
- Zaposlenici i uprava JKP/JVP, ali i JLS bolje razumiju važnost i potrebu provođenja kontinuiranih aktivnosti na upravljanju smanjenjem ne-prihodovane vode;
- Umrežavanje s drugim JKP/JVP i bliskija saradnja JKP/JVP s JLS i udruženjima JKP/JVP.

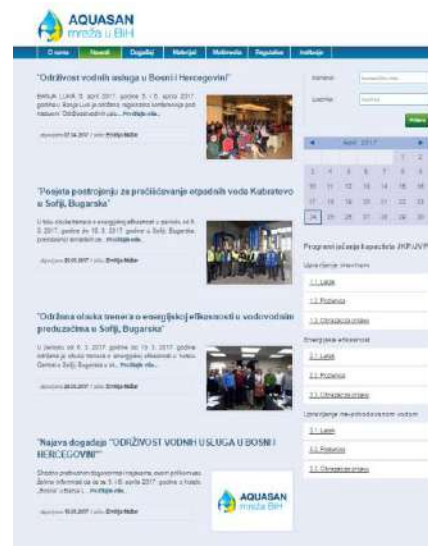
Program jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom

Kako se uključiti?

- Putem registracijskog obrasca koji uključuje i odgovarajuću izjavu uprave JKP/JVP;
- Rok za prijavu 08. 05. 2017. godine.

The image shows a multi-page registration form. The first page is a cover sheet with the title 'Prijava za učešće u Programu jačanja kapaciteta za upravljanje ne-prihodovanom vodom u javnim komunalnim / vodosnabdjevnim zajednicama'. It includes the logo of the 'UDRUŽENJE „AQUASAN mreža u BiH“' and the 'IZJAVA POČOŠNOŠĆA PRIJAVE' (Declaration of Interest) section. The subsequent pages contain various tables and forms for providing detailed information about the applicant organization and its water supply system.

The image is a screenshot of the AQUASAN website. The header shows the logo and navigation links. The main content area features several news items and announcements related to the program, including 'Održivost vodnih usluga u Bosni i Hercegovini' and 'Prosjek potrošnje za praćivanje opasnih voda Kabelevo u Sofji, Bugarska'. On the right side, there is a calendar for the year 2017, with a dropdown menu for selecting the month. The website is designed to provide information and facilitate the registration process for the program.

Upravljanje imovinom

kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u Jugoistočnoj Europi

Upravljanje imovinom kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u JIE

Kako je nastao Program?

- Nastao je na temelju zajedničke inicijative Njemačkog društva za međunarodnu suradnju (GIZ) i preduzeća HydroComp sa Cipra, koji su dizajnirali projekt Strateškog partnerstva integriranog upravljanja imovinom. Program je podržan i od strane IAWD-a.

- Glavna svrha ovog programa je omogućiti izgradnju kapaciteta JVP/JKP za provedbu aktivnosti integriranog upravljanja imovinom za obuku, podršku, nabavku odgovarajućih softvera i primjenu metodologiju i najboljih praksi putem tematskih centara.

Upravljanje imovinom kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u JIE

Zašto ovaj Program?

- Zbog potrebe JVP/JKP da uspostave sistem integriranog upravljanja imovinom zasnovan na stvarnim podacima i stvarnom stanju imovine,
- Zbog potrebe da se troškovi održavanja i rehabilitacije obračunaju kroz amortizaciju stalnih sredstava,
- Zbog potrebe da se sredstva za održavanje stalnih sredstava osiguraju kroz cijenu komunalne usluge,
- Zbog nedovoljno dobrog poznavanja pristupa, metoda, suvremenih procesa i alata za upravljanje imovinom,
- Zbog potrebe da se osigura isporuka pouzdanih i pristupačnih komunalnih vodnih usluga.

Upravljanje imovinom kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u JIE

Šta Program omogućava?

Program omogućava **izgradnju kapaciteta JVP/JKP** za provedbu aktivnosti integriranog upravljanja imovinom kroz obuke, nabavku odgovarajućih softvera, kontinuiranu podršku, te primjenu metodologije i najboljih praksi upravljanja imovinom JVP/JKP.

Upravljanje imovinom kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u JIE

Zbog čega se uključiti?

Radi direktnih koristi za JVP/JKP kao što su:

- **Izgradnje kapaciteta uposlenika JVP/JKP** kroz obuke i uspostavu procesa upravljanja imovinom u JVP/JKP,
- **Uspostavljanja registra imovine** sa prostornim podacima u JVP/JKP,
- **Unaprjeđenja finansijskog poslovanja JVP/JKP,**
- **Unaprjeđenja kvaliteta usluga,**
- **Boljeg poslovnog planiranja,**
- **Boljeg investicijskog planiranja,**
- **Pouzdanog i kvalitetnog izvještavanja** prema osnivaču (JLS).

Upravljanje imovinom kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u JIE

Zbog čega se uključiti?

Zbog koristi za JLS poput:

- **Pouzdanijih, kvalitetnijih i sigurnijih** komunalnih usluga,
- Boljeg načina **upravljanja** komunalnom infrastrukturom koja je vlasništvo JLS,
- **Snažnog i stabilnog JVP/JKP** čiji je osnivač JLS,
- **Boljeg poslovanja JVP/JKP** zasnovanog na utemeljenim i pouzdanim podacima o imovini i kvalitetnom planiranju,
- **Odobravanja cijene usluga** formiranih na realnim troškovima,
- **Efikasnijeg upravljanja resursima** i modernizaciji komunalnih usluga.

Upravljanje imovinom kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u JIE

Od čega se sastoji Program?

Faza 1 (prva godina): Podrška JVP/JKP na formiranju i održavanju GIS baze podataka, efektivnog upravljanja podacima iz registra imovine kao i razumijevanja koncepta i komponenti integriranog upravljanja imovinom.

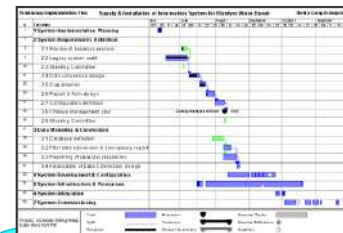

Upravljanje mrežom podataka

Faza 2 (druga godina): Unaprjeđenje upravljanja u sektoru održavanja imovine / stalnih sredstava, kroz uvođenje registracije kvarova, a za potrebe kreiranja plana rehabilitacije/održavanja imovine/stalnih sredstava.

Upravljanje održavanjem

Faza 3 (treća godina): Obuhvata izradu plana rehabilitacije / održavanja imovine/stalnih sredstava, infrastrukturno planiranje i poslovno planiranje.

Praćenje i kontrola

Upravljanje imovinom

Upravljanje distribucijom

Upravljanje imovinom kroz savjetodavne usluge JKP/JVP u JIE

Koji su troškovi učešća za jedan ciklus Programa?

1. Kotizacija za učešće u programu u iznosu od 600 € godišnje – uplaćuje se na račun tematskog centra;
2. Korištenje EDAMS softvera u iznosu od 200 € mjesečno (2,400 € godišnje) – putem posebnog ugovora plaća se izravno preduzeću HydroComp.

Svi troškovi prijevoza i smještaja učesnika za potrebe dolaska na radionice će biti refundirani i plaćeni od strane Programa!

Hvala na pažnji!

Za dodatne informacije, molimo kontaktirajte Aquasan mrežu u BiH putem e-mail adrese info@aquasanbih.ba ili telefon **+387 37 224 038**.

www.aquasanbih.ba